

ELEKTRONSKI DNEVNIK

www.e-dnevnik.org

Milenko Jovanović¹

Rezime: Softverski paket za elektronsko ocenjivanje učenika i arhiviranje ocena, uspeha i ponašanja učenika sa publikacijom ocena za roditelje putem Interneta i SMS poruka.

Ključne reči: dnevnik, ocene, internet, kontrola, sms

ELECTRONIC DIARY

www.e-dnevnik.org

Summary: Software package for electronic grading of students, grades data, achievement and behavior of students with Internet and SMS publishment of grades for parents check.

Key words: diary, grading, internet, verification, sms

1. UVOD

Internet je u Srbiji zvanično dostupan već 10 godina, a naša firma je 1997. godine izvršila priključenje OŠ „Jovan Popović“ iz Novog Sada na Internet u smislu korišćenja Internet resursa i informacija za potrebe same škole. To je tada bila prva Osnovna škola u Srbiji i Crnoj Gori koja je zvanično priključena na Internet. Od tada nijedna državna škola u Srbiji nije primenila Internet kao ozbiljno sredstvo komunikacije sa đacima, komunikacije sa roditeljima, publikacije svojih obrazovnih i nastavnih sadržaja, saradnje sa drugim školama putem on-lajn servisa i slično.

U tom kontekstu se u okviru firme nametnula ideja da napravimo softverski projekat pod imenom: „ELEKTRONSKI DNEVNIK“, koji će omogućiti elektronsko arhiviranje ocena učenika i njihovo publikovanje putem Interneta i SMS poruka, kao originalan i profesionalan projekat. U okviru tog projekta postoji i mogućnost za formiranje statistike za potrebe razrednih starešina na Nastavničkim većima, iz razloga što postoje svi ulazni parametri: zaključne ocene i izostanci na nivou svih đaka. Međutim, glavna primena projekta je vođenje ocena unutar kompjuterskog sistema i njihovo publikovanje na Internet i putem SMS-a. Na tržištu to nijedan školski softver trenutno ne radi. Neke druge mogućnosti softvera su lako nadogradive i o mnogima još uvek samo razmišljamo jer nismo želeli da dođe do preklapanja sa postojećim „ŠKOLAPAK“ ili „EIS“ softverom kao zvaničnim projektima Ministarstva prosvete Republike Srbije.

¹ Prof. dr Milenko Jovanović, vlasnik firme: „Media Net“, Novi Sad, medianet@free.co.yu

2. PRIMENA PROJEKTA

Postoji više aspekata primene, nabrojaćemo samo neke:

- Unos ocena u kompjuter (uvek zapamćene ocene za svaki predmet i svakog učenika). Ovo je bitno iz razloga potencijalnih krađa originalnih dnevnika ili potencijalnog neovlašćenog dopisivanja ocena u dnevnike !
- Arhiviranje ocena (prenošenje ocena na CD i čuvanje za potrebe u budućnosti).
- Jednostavna statistika ocena po kontrolnim zadacima, po predmetima, po nastavnicima, po odeljenjima ili po celim generacijama, odnosno moguća je statistika po svim presecima, koji se ukažu kao potrebni unutar škole.
- Lak prikaz ocena roditeljima, koji dođu lično u školu i mogućnost štampanja ocena za učenika sa centralnog kompjutera. Ovo je korisno, jer roditelji onda gledaju ocene i ponašanje samo svog deteta, nema gledanja u tuđe ocene!
- Uvid u ocene učenika, napomene i izostanke od strane samog učenika ili roditelja sa Interneta van škole u bilo kom trenutku, plus posebne poruke za roditelje.
- Mogućnost momentalne provere ocena putem SMS poruke.
- Izrada šablonske statistike za potrebe Nastavničkog veća.

3. MODULARNOST I FUNKCIONALNOST

3.1. Administrativni modul

Ovo je glavni modul i predviđen je samo za rad od strane ovlašćenog lica škole. U okviru njega se unose podaci o odeljenjima po svim generacijama (samo indeksi), postojećim predmetima u školi (samo nazivi predmeta), podaci o učenicima (dovoljno je: JMBG, ime i PIN kod), podaci o nastavnicima (dovoljno je: JMBG, ime i PIN kod). Zatim se vrši dodeljivanje predmeta odeljenjima i nastavnicima, kao i odeljenja predavačima i starešinstva odeljenjima. Svaki nastavnik dobija svoj PIN kod preko koga će moći da unosi ocene samo odeljenjima kojima predaje, a ako je starešina, moći će da vidi sve ocene svakog od svojih učenika, bez mogućnosti promene tih ocena, osim za svoj predmet. Učenik ili roditelj će preko Interneta moći da vide svoje ocene, trebaće im pored PIN koda još i JMBG. Bezbednost svih podataka je na visokom nivou, bez mogućnosti pristupa od

strane neovlašćenih lica.

Modul je napravljen tako da dozvoljava sve izmene u školi što se tiče kolektiva ili učenika: upis, ispis učenika, odlazak ili dolazak novih profsora, bolovanja, kao i sve druge promene u toku ili na početku školske godine. Za nadzor ovog modula predlažemo nastavnika informatike ili stručnu osobu iz uprave škole, koje odlično poznaju relacije ocenjivanja i sve probleme unutrašnje nastave. Ovaj modul zahteva minimalno Pentium 3 računar, bez potrebe da se računar koristi samo za ove namene. Kada se baza napuni školskim podacima, sve je spremno za ocenjivanje od strane nastavnika. Tu sada počinje uloga nastavničkog modula.

3.2. Nastavnički modul

Ovaj modul je predviđen samo za nastavnike odnosno profesore škole. U praksi, nastavnik nakon časova dolazi do računara radi unos ocena, ali umesto miša i tastature, u slučaju potrebe, može se koristiti i ekran osjetljiv na dodir (touch-screen). To je moguće odraditi na tri načina: postavljanjem specijalne folije na običan monitor, postavljanjem posebnog infra-crvenog senzora iznad ekrana ili nabavkom LCD ekrana, osjetljivog na dodir. Naravno, cena značajno varira u sva tri slučaja. Program je naravno paralelno moguće koristiti i putem miša i tastature. Nastavnik se prijavljuje u ovaj modul putem svog tajnog PIN koda i na ekranu dobija odeljenja kojima predaje, starešina će svoje odeljenje videti obojeno crvenom bojom, dok će učitelj dobiti samo spisak svojih učenika. Kada nastavnik odabere odeljenje kome predaje, dobija spisak učenika i može da im unosi ocene po kategorijama (usmeni, kontrolni, pismeni zadatak). Sve je to vizuelno dočarano bojama, odnosno, realizovano kao pravi elektronski dnevnik. Učitelj ili starešina dodatno mogu za svakog učenika da unesu napomene, izostanke i slično.

Ovaj modul u praksi služi za direktno unošenje ocena učenika od strane svojih nastavnika. Unošenje ocena liči na princip rada sa bankovnim automatima i zato insistiramo na ekranu osjetljivom na dodir sa velikom dijagonalom. Ovaj modul je upravo prilagođen tom načinu rada: dugmići i opcije su veliki zbog pritiska prstiju, sve je urađeno na ćirilicom pismu i prstima na dodir je veoma lako uneti sve podatke. Od opcija za nastavnike tu postoje: cifre, „Ulazak“, „Unazad“ i skrolovanje spiskova odeljenja ili učenika, u slučaju da izlaze van jedinstvenog ekrana. Znači, ne bi trebalo da postoji nikakva odbojnost kolektiva, što se tiče težine unosa ocena. Naglašavamo da je primena ovog modula veoma značajna u čestim slučajevima krađe dnevnika unutar škola, kao i prakse da se roditeljima pokazuju sve ocene iz dnevnika, gde se neminovno gledaju i tuđe ocene drugih učenika. Na ovaj način, razredni starešina ili učitelj dolazi do kompjutera, unosi svoj PIN kod, dobija spisak svih svojih

učenika, odabirom ciljnog učenika omogućili smo štampanje svih ocena po predmetima za roditelja. Svaki nastavnik može da unosi i gleda ocene samo za svoj predmet i to samo odeljenjima, kojima predaje. Razredni starešina može da unosi samo ocene za svoj predmet, dok može da gleda sve ostale ocene za sve druge predmete za svoje učenike, no, bez mogućnosti upisa i promena.

3.3. Nastavnički modul: statistika za sednice

U okviru ovog modula napravili smo i veoma važan dodatak za nastavnike, vezan za izradu statistike za Nastavnička veća (popularno se zovu u praksi: „šablони“, „košuljice“ ili „čaršavi“). Naime, ako već postoje unete zaključne ocene za sve predmete i sve učenike i svi izostanci, odlučili smo se da napravimo ovaj dodatak, koji značajno pomaže svim zaposlenima u školi. Jednim klikom na ekranu na štampač, odmah izlaze svi gotovi listovi spremni za sednice ! Takođe, napravljena je i kompletna statistika za celu školu prema normativima Ministarstva Prosvete.

Da rezimiramo, ovim modulom se formira elektronska baza ocena za svakog učenika, plus papirološka statistika po želji. Ako uprava škole želi, moguće je redovno spašavati sve te podatke na neki CD, koji bi se čuvao na sigurnom mestu. Time se sada nalazimo na korak do prikaza ocena putem Interneta roditeljima i samim učenicima. To radi Internet modul.

3.4. Internet modul

Odmah napominjemo da školi nije potreban svoj internet sajt niti Internet veza ! Uneta baza ocena sa kompjutera u zbornici se šalje najčešće modemski iz škole našoj firmi. Slanje baze je moguće uraditi na više načina: direktno sa tog računara modemskom ili direktnom Internet vezom, snimanjem baze ocena na CD i slanjem putem elektronske pošte sa nekog drugog računara.

ИНТЕРНЕТ ДНЕВНИК - ОШ "ЖАРКО ЗРЕЊАНИН" - НОВИ САД
4:10:50 PM 29/7/2005

Име ученика: Петар Петровић
Разред: IVа
Разредни старешина: Оливера Клашња

ИЗОСТАНЦИ:
Оправдани: 69
Неоправдани: 3

Одјава са сајта

Кликните на жељени предмет

- Српски језик
- Математика
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Физичко васпитање
- Познавање друштва
- Познавање природе
- Владање
- Приказ оцена за штампу

Оцене из писмоног
Оцене из контролног
Остале оцене
Негативне оцене
Закључне оцене

Датум	Напомена
2005-06-28	Потребно је да дођете у школу на разговор
2005-06-28	Дневом мобилни телефон на час и укључије га
2005-06-29	Слуша вокали

Kada kažemo Internet modul, pre svega, tu mislimo na aplikativne skripte, koje na Internetu čitaju tekuću bazu ocena. Škola nema direktnog dodira sa ovim delom softvera. Naš predlog je da se opisana operacija prebacivanja ocena radi samo petkom i tih nedelju dana se roditeljima stavi na raspolaganje poslednje stanje ocenjivanja. Iz ugla škole, potrebno je samo tu bazu ocena poslati nama putem elektronske pošte (čak se to ne mora ni raditi iz same škole i stoga Internet veza nije neophodna). Sve dalje radi fiksno naš programski skript, koji mi postavljamo na Internet sajt. Ukazivanje na Internet prikaz ocena pretpostavlja da je potreban neki sajt, ukoliko škola nema svoj sajt na Internetu, mi rešavamo postavljanje baze ocena na naš poseban centralni školski internet sajt, odakle se takođe sve lako može koristiti. To je ovaj internet sajt: www.e-ocene.org, gde će svaka škola imati svoj prostor za skladištenje ocena. Pristupom tom sajtu, učenici i roditelji će moći, pronalaženjem svoje škole u spisku škola, da izvrše pregled svojih ocena iz bilo kog dela Srbije.

U praksi to izgleda ovako: roditelji u školi dobijaju tajni PIN kod za svoje dete uz uputstvo za korišćenje. Od kuće ili sa posla mogu pristupiti Internet sajtu škole ili našem sajtu, gde je potrebno da unesu JMBG i PIN kod da bi mogli pristupiti ocenama svog deteta. Nakon provere podataka na ekranu se dobija listing svih poslednjih ocena po predmetima starih najviše 7 dana. Takođe, prikazaće se izostanci učenika, kao i eventualne napomene od strane starešine. Kod učenika nižih odeljenja imamo predviđen unos opisnih ocena. Prema našem istraživanju, upravo mladi roditelji, odnosno roditelji najmlađe dece su najviše zainteresovani za ovu ideju, a oni i imaju najviše iskustva sa Internetom. Ova baza ocena je izuzetno zaštićena, potpuno je odvojena od baze ocena, koja se nalazi na kompjuteru u zbornici škole, odnosno od nastavničkog modula. Takođe, nemoguće je da neko menja te ocene na Internetu, jer se sve svodi bukvalno na princip elektronskog bankarstva, vi putem PIN koda možete da pratite samo podatke, koji vam se serviraju. Napravili smo takođe i opciju štampanja ocena sa Interneta, u slučaju da neko od roditelja ima štampač kod kuće ili na svom radnom mestu.

3.5. SMS modul

Kada je već formirana baza ocena na Internetu, u saradnji sa „Telekomom Srbija“, napravili smo odličan servis, koji đacima i roditeljima bez kompjutera, dozvoljava pregled ocena putem SMS poruka. Naime, slanjem SMS poruke: OCENE PINKOD (gde je PINKOD jedinstven za svakog učenika) na poseban broj telefona, osoba će primiti sve srednje ocene za svaki predmet tog učenika. Pretpostavka je da je PIN kod tajna stvar svakog učenika. Slanjem SMS poruke: OCENE PINKOD PREDMET, zainteresovani će dobiti sve pojedinačne ocene tog predmeta. Evo nekih šifri za *PREDMET*: (matematika – mat, srpski jezik – srp, fizika – fiz, hemija – hem, biologija – bio, geografija – geo, istorija – ist, likovno – lik, veroanauka – ver, građansko – gra, engleski – eng, nemački – nem, francuski – fra, fiskultura – fis, tehničko – teh, muzičko – muz, vladanje – vla (za vladanje ćete primiti napomene o ponašanju učenika sa njegovim izostancima) !

Ako želite da vidite kako servis izgleda u praksi, pošaljite SMS poruku sa svog mobilnog telefona na broj: **6271**, za tekst poruke stavite samo ovu reč: **sms** i sačekajte oko 20 sekundi za povratnu test poruku sa ocenama. Servis će Vam trenutno raditi samo ako imate 064 ili 065 broj. Postojanje ovakvog ili sličnog SMS servisa nismo uspeli da lociramo nigde u svetu.

4. KORIST I PRIMENA PROJEKTA

Na osnovu istraživanja u školama koje već nekoliko meseci koriste „E-Dnevnik“ došli smo do saznanja da roditelji i dalje redovno dolaze u školu, da se broj neopravdanih izostanaka blago smanjuje, da roditelji blagovremeno dolaze u školu na individualne razgovore upravo zbog informacija koje prime putem Interneta ili SMS poruka. Sve je manje iznenađenja, a redovan uvid u ocene i izostanke omogućava brzo reagovanje i odsustvo kampanjskog učenja i čestih neopravdanih izostanaka. Takođe u slučaju srednjih škola ovaj servis je izuzetno pogodan za roditelje učenika – putnika, jer na ovaj način ti roditelji imaju jeftin, brz i stalan uvid u uspeh i ponašanje svoje dece u odnosu na troškove puta i potrebno vreme radi odlazaka u školu.

Što se tiče same škole, njen imidž i reputacija na ovaj način veoma rastu, uspostavlja se neposredna komunikacija sa roditeljima, dok školi ostaje i digitalna kopija svih ocena učenika. Zabluda je da će tek sada mnogi roditelji još manje dolaziti u školu ili da ovaj projekat otuđuje školu od učenika i roditelja. Upravo je ovo način da se škola približi prezaustim roditeljima, u današnje vreme gde se radi po ceo dan i gde roditelji fizički ne mogu postići redovne kontakte sa školom i kontinualno praćenje uspeha svoje dece. Putem Interneta ili SMS poruka se takođe, bilo koji roditelj, može brzo i lako pozvati da dođe u školu. Stoga je ovo projekat koji sve vaspitno-obrazovne institucije približava roditeljima na jedan savremen način.